

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Муніципальне підприємництво»

на тему: «Впровадження інформаційних технологій в практику
муніципального управління (на прикладі м. Одеса)»

Виконавець:

студент ФЕУП
Схулухія С. Р.

_____
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Захарченко Наталя Вячеславівна

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Однією з характерних рис постіндустріального суспільства є безпрецедентний за своїми темпами розвиток сучасних інформаційних технологій (ІТ), а також знаходження ними якісно нової ролі у виробничому процесі. Експонентний приріст кількості інформації, яка циркулює у світі, перетворив її з другорядного ресурсу до фактору, що впливає на всі сфери громадського життя. Протягом всієї історії людства інформацію розглядали у якості ресурсу, елементу, загальної властивості матерії, процесу пізнання, явища культури, знаряддя політики і, нарешті, як економічну категорію. Останніми роками інформація стає повноцінним економічним благом. Інформація, упредметнена, наприклад, в засобах праці, виступає як об'єкт приватної власності, в той час як, знання, накопичені попередніми поколіннями, варто віднести до суспільних благ, доступність яких є запорукою подальшого науково-технічного розвитку держави.

Головна особливість функціонування ІТ сфери полягає у тому, що створені нею продукти є результатом поєднання програмно-технічних засобів, апаратного забезпечення, інтелектуального людського ресурсу, інформації та баз даних. Відтак, серед головних викликів, з яким зтикається українська ІТ сфера - сплеск замовлень і, одночасно, дефіцит ресурсів. Сплеск попиту на ІТ фахівців привів до явного недотримання пропорцій - українські ІТ компанії хочуть наймати на роботу своїх розробників, але багато хто з них працює в закордонних аутсорсингових компаніях (де їх зарплата постійно зростає).

Серед напрямів ІТ сфери чільне місце займає Інтернет-реклама. Вказаний сегмент вже кілька років домінує на рекламному ринку. Ключовою відмінністю Інтернет-реклами від будь-якої іншої є можливість відстеження рекламних контактів. За рахунок можливості відслідковування реакції і дій користувача мережі Інтернет рекламодавець може швидко вносити зміни до чинної рекламної кампанії. Бажані дії користувача називаються конверсія. Основними видами Інтернет-реклами є наступні: медійна реклама, банерна реклама, контекстна реклама, просування в соціальних мережах, геоконтекстна реклама, вірусна реклама, продакт-плейсмент в онлайн-іграх, спливні (pop-up) вікна, електронна дошка оголошень, участь у рейтингах тощо.

Клієнтами агентств Інтернет-реклами стають підприємства будь-якої сфери, крім того перспективним вважається сегмент лідерів думок, а також просування власних позицій (наприклад, у випадку з необхідністю вакцинації) органами державної та місцевої влади.

Дослідженню проблем розвитку ІТ сфери і, зокрема, такому її напряму як Інтернет-реклама присвячені праці вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як О. Більовська, С. Горбаченко, Л. Єжова, О. Кіндрат, М. Костюченко, Н. Мешко, М. Лебеденко, І. Литовченко, М. Мороз, С. Нужна, І. Новаківський, А. Одарченко, Л. Феліксова та інших.

Метою роботи є теоретичні, методичні та прикладні аспекти впровадження інформаційних технологій в практику муніципального управління.

Для досягнення мети дослідження було визначено та поступово вирішено наступні **завдання**:

- ідентифікувати ІТ сферу як інструмент збільшення ефективності управлінської діяльності на муніципальному;
- проаналізувати іноземний досвід щодо застосування інформаційних технологій в процесі функціонування муніципальних одиниць;
- охарактеризувати сучасний стан соціально-економічного розвитку м. Одеса;
- проаналізувати інноваційну активність підприємств та організацій м. Одеса;
- здійснити оцінку ринкового потенціалу ІТ підприємств м. Одеса;
- сформулювати основні параметри комерційної діяльності підрозділу Інтернет-реклами, який запропоновано до створення;
- визначити економічний та соціальний ефект від діяльності підрозділу Інтернет-реклами на муніципальному рівні;
- зробити пропозиції щодо мінімізації ризиків функціонування підрозділу Інтернет-реклами.

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування шляхів інтеграції інформаційних технологій в управлінську діяльність.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів впровадження інформаційних технологій в практику муніципального управління.

Методи дослідження: історико-логічний – при дослідженні еволюції впливу інформаційних технологій на управлінські процеси; семантичний – при вивченні теоретико-методичних засад проблем розвитку ІТ сфери; метод порівняльного аналізу – при вивченні різних моделей діяльності ІТ підприємств; статистичний та графічний методи – при проведенні кон'юнктурних досліджень ринку ІТ послуг. Розрахунки провадились з використанням програмного продукту MS «Excel».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи, статистичні дані Державної служби статистики України та Головного управління статистики в Одеській області, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових та науково-практичних конференцій, періодичних видань, а також дані електронних ресурсів мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (51 найменування). Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 10 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Інформація як об'єкт економічних досліджень».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи «**МІСЦЕ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЧНИХ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ**» визначено сутність інформації як об'єкту економічних досліджень, сформульовано роль ІТ сфери в

розвитку економіки, досліджено іноземний досвід щодо застосування інформаційних технологій в процесі функціонування муніципальних одиниць.

У другому розділі **«АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРАКТИКУ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ М. ОДЕСА»** проведено дослідження соціально-економічного розвитку м. Одеса, проаналізовано стан інноваційної активності підприємств та організацій м. Одеса, здійснено оцінку потенціалу ІТ підприємств м. Одеса.

У третьому розділі **«ПРОПОЗИЦІЯ СТВОРЕННЯ ПІДРОЗДІЛУ ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМИ В МЕЖАХ КУ «ГРАНТОВИЙ ОФІС» ОДЕСА 5Т»** сформовано основні параметри комерційної діяльності підрозділу Інтернет-реклами, визначено економічний та соціальний ефект від діяльності підрозділу Інтернет-реклами на муніципальному рівні, здійснено оцінку ризиків функціонування підрозділу Інтернет-реклами.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного в роботі дослідження можемо зробити наступні висновки.

1. Інформаційні технології відіграють важливу стратегічну роль, так як їх застосування дозволило представити в формалізованому вигляді, придатному для практичного використання, концентроване вираження наукових знань і практичного досвіду для реалізації і організації соціальних процесів. Вони забезпечують суб'єктам господарювання: підвищення ефективності роботи підприємства; отримання і збереження переваг у конкурентній боротьбі; розширення внутрішніх і міжнародних економічних зв'язків; прогнозування поведінки ринку; пошук способів виходу із кризи.

2. На рівні окремих муніципальних одиниць чи об'єднань найбільше розповсюдження отримали інкубатори або інноваційні центри, тобто спеціальні економічні структури, покликані надавати початкову підтримку невеликим, щойно створеним інноваційним компаніям, які працюють під керівництвом вчених і експертів з метою завершення розробки нових наукових і технологічних ідей і доведення до впровадження у життя.

3. Одеса є адміністративним центром Одеської області, це одне з найбільших міст України, важливий транспортний, індустріальний, науковий, культурний і курортний центр з населенням 1013,4 тис осіб. Концепція розвитку міста будується на ефективному функціонуванні таких сфер як туризм, інформаційні технології, транспорт, торгівля, морегосподарський комплекс тощо.

4. Аналіз інноваційності діяльності довів, що у 2018 році частка підприємств, що впроваджують інновації, у промислових підприємствах Одеси становила 17,2%, по Україні – 15,2%. У 2019 році він знизився до 15,3%, в Україні – 14,3%. У 2018 році він впав ще на 2,1 відсоткового пункту до 13,2% , щодо України – 15,6%.

При цьому кількість впроваджених технологічних процесів у 2020 році порівняно з 2019 роком зменшилася на 8,0%, що склало зміну з 50 до 46 од., а інноваційних продуктів впроваджено 82, що на 29 більше ніж у 2018 році.

5. Одеса, хоч і знаходиться серед міст-лідерів, проте все ще поступається Києву, Харкову та Львову. Однак у нас є величезний потенціал, обумовлений наступними чинниками: наявність великої кількості замовників ІТ послуг з традиційних сфер бізнесу (туризм, морегосподарський комплекс), наявність профільних ЗВО, великі можливості щодо транскордонного співробітництва, зручні та комфортні умови для релокації. В Одесі працює безліч «ІТ-гігантів» таких, як: Luxoft, Ciklum, DataArt, Lohika, Provectus, HYS Enterprise, Beetroot, AB Soft та багато інших філій міжнародних компаній.

6. Серед можливих напрямів застосування інформаційних технологій в муніципальному управлінні обрано такий напрям як Інтернет-реклама з метою просування Одеси в якості бренду (туристичного, технологічного тощо), а також надання комерційних послуг місцевим підприємствам з метою найбільш ефективного просування їх товарів та послуг.

7. Розмістити підрозділ планується безпосередньо в офісі агентства «5Т» за адресою Преображенська, 21. Проєкт потребує початкових витрат у розмірі 106 тис. грн. Джерелом початкових витрат виступають власні кошти агентства та/або кошти, які можуть бути зібрано на краудфандинговій платформі. Старт проєкту заплановано на 1 січня 2023 року. Підготовчий період складатиме 1 місяць, який планується витратити на закупівлю обладнання, меблів тощо.

8. Загальний місячний обсяг доходів має скласти 12,5 тис дол. або 300 тис. грн. Відповідно прибуток складатиме 150 тис грн. на місяць. Близько 30% прибутку від поточної діяльності, треба реінвестувати для розширення основного напрямлення та збільшення обхвату ринку. Це дозволить розвивати діяльність згідно з світовими трендами і технологіями. Крім того пошук нових клієнтів також потребує певних маркетингових витрат. Другу частину прибутку (20%) буде йти на виплату премій співробітникам.

Найбільша частка прибутку, а саме 40%, має йти на маркетингову підтримку неприбуткових заходів, які проводить мерія. Зокрема, мова йде про Гуморину, заходи в музеях, фестиваль «2 дні та 2 ночі», заходи з патріотичного виховання молоді тощо. І, нарешті, 10% має йти на підтримку ЗСУ.

АНОТАЦІЯ

Схулухія Саба Романович. «Впровадження інформаційних технологій в практику муніципального управління (на прикладі м. Одеса)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти застосування інформаційних технологій в економічних та управлінських процесах, сформовано дефініцію інформації як елементу економічної науки. Досліджено іноземний досвід щодо застосування інформаційних технологій в процесі функціонування муніципальних структур.

Проведено аналіз соціально-економічного розвитку м. Одеса, а також інноваційної активності підприємств та організацій міста. Здійснено оцінку потенціалу ІТ підприємств м. Одеса.

Зроблено пропозиції щодо створення підрозділу Інтернет-реклами в межах КУ «Грантовий офіс» Одеса 5Т». Сформовано основні параметри комерційної діяльності вказаного підрозділу. Здійснено оцінку економічного та соціального ефекту.

Ключові слова: інформація, інформаційні технології, муніципальна економіка, Інтернет-реклама, економічний ефект, соціальний ефект, ризики.

ANNOTATION

Shulukhia Saba Romanovych. "Implementation of information technologies in the practice of municipal management (on the example of the Odesa City)"

Qualification work for a master's degree in specialty 076" Entrepreneurship, trade and exchange activities". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2022.

The paper considers the theoretical aspects of the application of information technologies in economic and management processes, and defines the definition of information as an element of economic science. Foreign experience in the application of information technologies in the process of functioning of municipal structures was studied.

An analysis of the socio-economic development of the city of Odesa, as well as the innovative activity of the city's enterprises and organizations, was carried out. An assessment of the potential of IT enterprises in Odesa was carried out.

Proposals have been made to create a division of Internet advertising within the "Grant Office" Odesa 5T". The main parameters of the commercial activity of the specified division have been formed. An assessment of the economic and social effect was carried out.

Keywords: information, information technologies, municipal economy, Internet advertising, economic effect, social effect, risks.

